

LUKAS

13:18-14:35

Jezus onderwijst over Gods Koninkrijk en de voorwaarden van discipelschap.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/lukas/13-18-14-35

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Mosterdzaad en zuurdeeg als koninkrijksbeelden	2 min	4
2	Koninkrijk der hemelen en Koninkrijk van God	3 min	5
3	De bedelingenleer over de vogels	4 min	6
4	Bomen en vogels in het Oude Testament	3 min	8
5	Zuurdeeg als positieve invloed	3 min	10
6	Strijden om door de nauwe poort te gaan	4 min	12
7	Heidenen aan tafel in het Koninkrijk	3 min	15
8	Jeruzalems oordeel en het laatste oordeel	4 min	17
9	Herodes, de vos, en Jezus' reisplan	4 min	19
10	Jeruzalem als stad die profeten doodt	4 min	21
11	Wanneer Jeruzalem Jezus zal erkennen	4 min	24
12	Genezing op de sabbat	3 min	26
13	De laagste plaats aan tafel kiezen	4 min	28
14	God verhoogt wie zichzelf vernedert	3 min	30

15	Gastvrijheid zonder iets terug te verwachten	2 min	32
16	Schatten verzamelen voor de opstanding	4 min	33
17	De gelijkenis van de grote maaltijd	2 min	35
18	Wie Gods uitnodiging afwijst en aanneemt	4 min	36
19	De hoge prijs van discipelschap	2 min	39
20	Christus boven familie en eigen leven stellen	5 min	40
21	Alles loslaten om Christus te volgen	3 min	44
22	De kosten van discipelschap berekenen	4 min	45
23	Discipelen als het zout van de aarde	2 min	47
24	Een kerk die haar zoutheid verliest	4 min	49
	Om verder te lezen		50

1

Mosterdzaad en zuurdeeg als koninkrijksbeelden

We waren halverwege Lukas 13 gebleven. Sterker nog, precies in het midden van het hoofdstuk: we zijn tot en met 17 van de 35 verzen gekomen. We gaan verder bij vers 18.

Toen zei Jezus:

En Hij zei: Waaraan is het Koninkrijk van God gelijk en waarmee zal Ik het vergelijken?

LUKAS 13:18

En opnieuw zei Hij:

En Hij zei: Waaraan is het Koninkrijk van God gelijk en waarmee zal Ik het vergelijken? Het is gelijk aan een mosterdzaad, dat iemand nam en in zijn tuin zaaide. En het groeide op en werd tot een grote boom en de vogels in de lucht maakten een nest in zijn takken. En Hij zei opnieuw: Waarmee zal Ik het Koninkrijk van God vergelijken? Het is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw nam en in drie maten meel deed, totdat het helemaal doorzuurd was.

LUKAS 13:18-21

Deze twee gelijkenissen staan ook in Mattheüs 13. Mattheüs 13 bevat namelijk een verzameling gelijkenissen. Mattheüs 13 is een rede over gelijkenissen. Er staan ongeveer acht verschillende gelijkenissen in, waaronder deze twee. Het bevat ook de gelijkenis van de zaaier, die Lukas in Lukas 8 opneemt.

Dit is een van de dingen die mensen, volgens mij waarschijnlijk terecht, de indruk geven dat Mattheüs materiaal thematisch heeft verzameld. Jezus vertelde deze verschillende gelijkenissen over het Koninkrijk van God bij verschillende gelegenheden. Lukas plaatst ze bij verschillende gelegenheden, in verschillende situaties, en Mattheüs heeft ze samengebracht in één rede in Mattheüs 13. Het is natuurlijk altijd mogelijk dat Jezus dezelfde gelijkenissen bij verschillende gelegenheden heeft verteld. Maar het bewijs lijkt erop te wijzen dat Mattheüs in alle redes van Jezus uitspraken thematisch heeft verzameld, en dit lijkt daar een voorbeeld van te zijn.

2

Koninkrijk der hemelen en Koninkrijk van God

Deze twee gelijkenissen staan in die verzameling in Mattheüs 13. Ze laten ook zien dat Jezus met de term Koninkrijk der hemelen hetzelfde bedoelde als met Koninkrijk van God. Want in de gelijkenissen in Mattheüs 13 zegt Hij dat het Koninkrijk der hemelen als een mosterdzaad is en dat het Koninkrijk der hemelen als zuurdeeg is. Maar hier is het het Koninkrijk van God. Wanneer we de synoptische evangeliën met elkaar vergelijken, zien we dit consequent terug. Wanneer Mattheüs de term Koninkrijk der hemelen gebruikt, staat daar in de parallelle gedeelten van andere evangeliën Koninkrijk van God. Koninkrijk der hemelen en Koninkrijk van God zijn dus onderling verwisselbare termen.

Dit gaat niet over de hemel. Het lijkt me duidelijk dat niemand een gelijkenis als deze kan lezen en denken dat het Koninkrijk der hemelen naar de hemel verwijst. Hoe is de hemel als een mosterdzaad dat klein begint en groot wordt? Of hoe is de hemel als zuurdeeg in een klomp deeg?

Het Koninkrijk van God is duidelijk de beweging van Christus, de messiaanse veldtocht van Christus. Daarin is Hij als de Koning, de Messias, in vijandelijk gebied aangekomen en bouwt Hij een trouwe achterban op die Zijn koninkrijk vormt. Zij die Christus volgen, zijn Zijn koninkrijk en worden gezamenlijk gezien als het Koninkrijk

van God of het Koninkrijk der hemelen. De discipelen van Jezus hadden zich bijvoorbeeld al aangesloten, en naarmate het koninkrijk zich uitbreidde, zouden meer mensen zich aansluiten.

Wanneer iemand deel gaat uitmaken van het Koninkrijk van God, betekent dit dat hij zijn loyaliteit verlegt van het koninkrijk van satan naar het Koninkrijk van God. Daarvoor stond hij onder een andere koning. Ergens anders sprak Jezus erover dat als satan satan uitdrijft, zijn koninkrijk niet kan standhouden.

Maar als Ik door de Geest van God de demonen uitdrijf, dan is het Koninkrijk van God bij u gekomen.

MATTHEÛS 12:28

Dat staat in Mattheüs 12, en Lukas had eerder een parallel gedeelte. Maar Hij zegt dat er een koninkrijk van satan is dat niet kan standhouden als het tegen zichzelf verdeeld is, en dat er een Koninkrijk van God is dat door Christus wordt uitgebreid. De uitbreiding van dit koninkrijk wordt vergeleken met het groeien van een zaadje of het verspreiden van zuurdeeg in een klomp deeg.

3

De bedelingenleer over de vogels

Dit specifieke tweetal gelijkenissen wordt in de populaire uitleg precies tegenovergesteld uitgelegd aan hoe het uitgelegd zou moeten worden. Er is een heel intuïtieve manier om ze te begrijpen en er is een heel contra-intuïtieve manier om deze gelijkenissen te begrijpen. De contra-intuïtieve manier heeft de evangelische exegese vanuit het gezichtspunt van de bedelingenleer gedomineerd, en dat is de uitleg die je het vaakst hoort.

Volgens de bedelingenleer zal de gemeente uiteindelijk verdorven raken en falen, en zal Jezus Zijn werk door Israël volbrengen. De gemeente is iets wat God heeft gebruikt terwijl Israël zich slecht gedroeg. Terwijl Israël afvallig is geweest, is God eropuit gegaan, heeft Hij heidenen binnengebracht en een gemeente gevormd. Hij heeft enig

werk door de gemeente gedaan totdat Israël tot inkeer komt en zich bekeert. Daarna zal Hij al Zijn grote werken door Israël doen. De gemeente heeft enkele goede werken gedaan, maar zij denken dat ze uiteindelijk verdorven zal raken.

Zij geloven dat deze gelijkenissen de volslagen verdorvenheid van de gemeente voorzeggen, omdat de boom, zodra het mosterdzaad volgroeid is, vol vogels zit. Volgens de manier waarop de bedelingenleer zulke dingen uitlegt, stellen de vogels het kwaad voor. Waarom zouden vogels het kwaad voorstellen? Zij zeggen dat in Mattheüs 13, waar deze gelijkenissen staan, de gelijkenis van de zaaier ook vogels bevat. Een deel van het zaad valt langs de weg en vogels eten het op. Toen Jezus die gelijkenis uitlegde, zei Hij:

Als iemand het Woord van het Koninkrijk hoort en het niet begrijpt, dan komt de boze en rukt weg wat in zijn hart gezaaid was; dat is hij bij wie langs de weg gezaaid is.

MATTHEÛS 13:19

De vogels die in de gelijkenis van de zaaier het zaad wegpikken, stellen dus satan voor, die het woord weggrist uit het verstand en het hart van iemand die het niet begrijpt. De vogels in die gelijkenis zijn slecht. Ze zijn satan of het werk van satan. De voorganger onder wie ik in het begin van mijn bediening ben opgegroeid, leerde dat er een wet van Bijbeluitleg bestaat die de wet van exegetische constantheid wordt genoemd. Ik denk niet dat zo'n wet bestaat, en ik weet niet zeker waar hij ervan gehoord had. Die moet beslist niet als een feit worden beschouwd. Hij zei dat de wet van exegetische constantheid inhoudt dat als een symbool op de ene plaats op een bepaalde manier wordt gebruikt, het op elke andere plaats altijd op dezelfde manier moet worden uitgelegd. Als dat zo is, dan moeten vogels altijd slecht zijn, aangezien je een plaats kunt vinden waar vogels slecht zijn.

Jezus sprak echter vaak over vogels, en meestal zei Hij niets slechts over ze. Hij zei:

Kijk naar de vogels in de lucht: zij zaaien niet en maaien niet, en verzamelen niet in schuren; uw hemelse Vader voedt ze evenwel; gaat u ze niet ver te boven?

MATTHEÛS 6:26

Hij geeft niet aan dat vogels slecht zijn.

In één gelijkenis worden ze als slecht voorgesteld, omdat ze een probleem vormen voor een boer. Hij strooit zaad en hij wil dat het zaad groeit, maar vogels eten de zaden op en daarom zijn ze de vijand van het gewas. Voor een boer kunnen de vogels een plaag zijn, maar alleen in de context van zaden en vogels, niet in de context van vogels die nesten bouwen in bomen. Bomen zijn ervoor gemaakt om vogels onderdak te bieden. God wil dat vogels in bomen leven. Wanneer een vogel er een nest in bouwt, is dat op geen enkele manier een aantasting of vernietiging van de boom. Dit is niet iets negatiefs.

Als we vogels met wormen zouden vergelijken en de wormen de goede partij waren, zouden we zeggen dat de vogels de slechte partij waren. Maar in dit geval hebben we niet met vogels als de slechte partij te maken. Ze kunnen de slechte partij zijn wanneer het gaat om het opeten van de zaden die de boer wil zien groeien, en in die context kunnen we zeggen dat ze slecht zijn. In de context van een boom die groeit en vogels die in zijn takken nestelen, is daar niets slechts, sinisters of onheilspellends aan.

4

Bomen en vogels in het Oude Testament

De bewoording is zelfs rechtstreeks ontleend aan drie verschillende passages in het Oude Testament, die allemaal volkomen onschuldig zijn. In Daniël hoofdstuk 4 wordt Nebukadnezar in een droom voorgesteld als een boom met vogels die in zijn takken nestelen. Dat is goed. Uiteindelijk wordt hij vanwege zijn hoogmoed omgehakt, en daarna groeit hij weer aan. Maar wanneer de vogels in zijn takken nestelen, doet hij wat er gedaan behoort te worden. Dat is voordat hij hoogmoedig wordt en wordt omgehakt.

Zo wordt ook de Assyriër in Ezechiël 31 voorgesteld als een grote boom met vogels die in zijn takken nestelen. In Ezechiël hoofdstuk 17 wordt het Koninkrijk van God zelf, in het laatste vers van Ezechiël 17, voorgesteld als een boom met vogels die in zijn takken nestelen. In geen van deze passages wordt ooit gesuggereerd dat die vogels iets slechts zijn. Een goede boom biedt goede beschutting aan vogels, en daar is hij onder andere voor.

In een van de passages, ik denk die over de Assyriër in Ezechiël 31, wordt erover gesproken dat niet alleen de vogels in zijn takken nestelen, maar dat ook de dieren van het woud in zijn schaduw hun jongen ter wereld brengen. Is dit een sinister beeld? Je hebt een boom, en in de takken zitten vogels met hun nesten en hun jongen, en in de schaduw van de boom werpen herten hun kalfjes. Ziet dat er angstaanjagend uit? Is dat een sinister beeld? Nee, het is geen sinister beeld. Het is een aangenaam beeld. Het zegt in feite dat de boom groeit en doet wat bomen behoren te doen. Hij verschaft voedsel en beschutting aan levende wezens.

Zo is het Koninkrijk van God. Het begint klein, als een mosterdzaadje. De beweging die Jezus begon, begon alleen met Hem, daarna met Zijn paar discipelen, vervolgens met drieduizend mensen op de dag van Pinksteren, en daarna met steeds meer en meer mensen, totdat ze haar takken over de hele wereld had uitgespreid. Ze heeft hulpeloze schepselen opgenomen. Ze heeft mensen opgenomen en hun beschutting geboden. Ze is een toevluchtsoord geworden voor mensen over de hele wereld, hoewel ze zo klein begon. Wat Jezus zegt, is dat Zijn beweging klein is, maar groot zal worden. Net als de bomen in het Oude Testament die vogels in hun takken hadden en die worden beschreven in de passages die ik heb genoemd.

5

Zuurdeeg als positieve invloed

Zo wordt ook over het zuurdeeg op grond van de wet van exegetische constantheid gezegd dat het iets slechts moet zijn, omdat Jezus zegt:

Intussen, toen er een menigte van tienduizenden mensen bijeengekomen was, zodat zij elkaar bijna onder de voet liepen, begon Hij te spreken, allereerst tot Zijn discipelen: Wees op uw hoede voor het zuurdeeg van de Farizeeën, dat is de huichelarij.

LUKAS 12:1

Het is slecht. Paulus zei in 1 Korinthe 5, waar hij over zonde als zuurdeeg spreekt:

Uw roem is niet goed. Weet u niet dat een klein beetje zuurdeeg het hele deeg doorzuurt?

1 KORINTHE 5:6

Omdat zuurdeeg op een paar plaatsen wordt gebruikt om iets slechts voor te stellen, moet het op alle plaatsen slecht zijn.

Dat is net zo onzinnig als de andere bewering dat vogels in verhalen altijd slecht zijn. Nee, dat zijn ze niet, en zuurdeeg is ook niet altijd slecht. Jezus zegt duidelijk niet dat zuurdeeg slecht is, want Hij zei:

En Hij zei: Waaraan is het Koninkrijk van God gelijk en waarmee zal Ik het vergelijken? Het is gelijk aan een mosterdzaad, dat iemand nam en in zijn tuin zaaide. En het groeide op en werd tot een grote boom en de vogels in de lucht maakten een nest in zijn takken. En Hij zei opnieuw: Waarmee zal Ik het Koninkrijk van God vergelijken? Het is gelijk aan zuurdeeg, dat een vrouw nam en in drie maten meel deed, totdat het helemaal doorzuurd was.

LUKAS 13:18-21

Wat doen mensen die de bedelingenleer aanhangen daarmee? Zij zeggen: „Dit gaat over het Koninkrijk van God als een klomp deeg, waar iemand zuurdesem in doet, waardoor het bedorven raakt. In de laatste dagen zal de gemeente worden bedorven doordat het kwaad erin wordt gebracht. Dat zal de hele gemeente doortrekken, en uiteindelijk zal ze helemaal doortrokken zijn van het zuurdesem van het kwaad.” Dat vormt een mooi verhaal, maar het heeft niets met deze gelijkenis te maken. Deze gelijkenis spreekt niet over het Koninkrijk van God als een klomp deeg waar iemand zuurdesem in doet. Er staat precies het tegenovergestelde. Er staat dat het Koninkrijk van God op zuurdesem lijkt en dat die in een klomp deeg wordt gedaan. Het is dus duidelijk dat iemand deze gelijkenissen op een zeer tegennatuurlijke manier benadert, kennelijk omdat hij een leer heeft die hij wil ondersteunen, ondanks het feit dat de gelijkenissen precies het tegenovergestelde leren.

Deze gelijkenissen leren niet dat de gemeente, het Koninkrijk, zal falen en verdorven zal raken. Ze gaan over de uiteindelijke opmars, verspreiding en goede invloed van het Koninkrijk. Het Koninkrijk van God is in de wereld gebracht zoals zuurdesem in een klomp deeg, en het heeft zich verspreid zoals het mosterdzaad zijn takken uitspreidt om de hele aarde te vullen. Het heeft de hele menselijke samenleving doortrokken. Het verbetert die trouwens. Het laat die rijzen zoals zuurdesem een klomp deeg laat

rijzen. Jezus spreekt dus over iets positiefs met betrekking tot Zijn Koninkrijk. De bestemming ervan is om veel invloedrijker en veel groter te worden dan het was toen Hij daar stond en erover sprak.

6

Strijden om door de nauwe poort te gaan

Vers 22:

En Hij trok door steden en dorpen heen, terwijl Hij onderwijs gaf en op weg was naar Jeruzalem. En iemand zei tegen Hem: Heere, zijn het weinigen, die zalig worden? En Hij zei tegen hen: Strijd om binnen te gaan door de nauwe poort, want velen, zeg Ik u, zullen proberen binnen te gaan en het niet kunnen, namelijk vanaf het ogenblik dat de Heer des huizes is opgestaan en de deur heeft gesloten. Dan zult u beginnen buiten te staan en op de deur te kloppen en te zeggen: Heere, Heere, doe ons open. En Hij zal antwoorden en tegen u zeggen: Ik weet niet waar u vandaan komt. Dan zult u beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken en U hebt in onze straten onderwijs gegeven. En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik weet niet waar u vandaan komt. Ga weg van Mij, allen die ongerechtigheid bedrijven. Daar zal gejammer zijn en tandengeknars, wanneer u Abraham, Izak en Jakob en alle profeten in het Koninkrijk van God zult zien, maar u buitengeworpen. En daar zullen er komen van oost en west, van noord en zuid, en zij zullen aan tafel gaan in het Koninkrijk van God. En zie, er zijn laatsten die de eersten zullen zijn en er zijn eersten die de laatsten zullen zijn.

LUKAS 13:22-30

Op diezelfde dag kwamen er enige Farizeeën en zeiden tegen Hem: Ga weg en vertrek vanhier, want Herodes wil U doden. En Hij zei tegen hen: Ga heen en zeg die vos: Zie, Ik drijf demonen uit en verricht genezingen, vandaag en morgen, en op de derde dag word Ik voleindigd. Intussen moet Ik heden en morgen en de dag daarna reizen. Het gaat immers niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem.

LUKAS 13:31-33

Dat betekent: voltooid of tot een einde gebracht.

Persoonlijk geloof ik dat Jezus Zich in dit gedeelte nog steeds richt op het oordeel dat over Jeruzalem en over Zijn toehoorders zal komen. Er staat dat Hij door steden en dorpen trok, op weg naar Jeruzalem. Zijn aandacht was op Jeruzalem gericht, en de dorpen lagen op de route naar Jeruzalem. Ik geloof dat Hij iets te zeggen heeft over wat Jeruzalem te wachten staat, en dat is verwoesting.

Toen iemand Hem vroeg:

Worden er maar weinig mensen gered?

ging het opnieuw om iemand die een vraag stelt waarop Zijn antwoord niet overduidelijk een rechtstreeks antwoord lijkt te zijn. Het lijkt op het moment waarop Petrus zei:

En Petrus zei tegen Hem: Heere, spreekt U deze gelijkenis tot ons, of ook tot allen?

LUKAS 12:41

Zijn antwoord beantwoordt die vraag wel, maar het is geen rechtstreeks antwoord. Je moet Zijn antwoord tussen de regels door lezen.

Ook hier zegt de man:

En iemand zei tegen Hem: Heere, zijn het weinigen, die zalig worden? En Hij zei tegen hen:

LUKAS 13:23

In plaats van te zeggen:

Ja, er worden maar weinig mensen gered, zegt Hij dat er velen zullen zijn die niet behouden worden. Er zullen velen zijn die zullen proberen binnen te gaan, maar niet binnen zullen kunnen gaan. Maar er zullen velen uit het oosten en het westen komen, dat wil zeggen: heidenen, die wel binnen zullen komen.

Wanneer Hem dus wordt gevraagd:

Zijn het er veel of weinig die gered zullen worden?

zegt Hij:

Strijd om binnen te gaan door de nauwe poort, want velen, zeg Ik u, zullen proberen binnen te gaan en het niet kunnen, namelijk vanaf het ogenblik dat de Heer des huizes is opgestaan en de deur heeft gesloten. Dan zult u beginnen buiten te staan en op de deur te kloppen en te zeggen: Heere, Heere, doe ons open. En Hij zal antwoorden en tegen u zeggen: Ik weet niet waar u vandaan komt. Dan zult u beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken en U hebt in onze straten onderwijs gegeven. En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik weet niet waar u vandaan komt. Ga weg van Mij, allen die ongerechtigheid bedrijven. Daar zal gejammer zijn en tandengeknars, wanneer u Abraham, Izak en Jakob en alle profeten in het Koninkrijk van God zult zien, maar u buitengeworpen.

LUKAS 13:24-28

7

Heidenen aan tafel in het Koninkrijk

Maar Hij zegt dat er uiteindelijk velen uit alle andere plaatsen zullen komen, uit het oosten en het westen.

Hier zegt Hij in vers 29:

En daar zullen er komen van oost en west, van noord en zuid, en zij zullen aan tafel gaan in het Koninkrijk van God.

LUKAS 13:29

Maar in de parallelle uitspraak in Mattheüs 8 zegt Hij:

Maar Ik zeg u dat er velen zullen komen van oost en west en zij zullen aan tafel gaan met Abraham, Izak en Jakob in het Koninkrijk der hemelen,

MATTHEÛS 8:11

waarmee Hij heidenen bedoelt. Zij zullen aanzitten in het Koninkrijk van God. Dat wil zeggen: zij zullen deel uitmaken van deze beweging. Zij zullen behouden worden. Maar degenen die de kinderen van het Koninkrijk zijn, zullen worden uitgeworpen. In vers 28 zegt Hij:

Jullie zullen zelf buitengezet worden.

Dit is het punt dat Hij hier maakt: jullie Joden zijn verplicht om gehoor te geven, maar jullie geven geen gehoor. Daarom zullen jullie worden uitgeworpen. Er zullen heidenen zijn die wel gehoor geven, terwijl jullie dat niet deden, en dat zal betekenen dat zij erbij zullen horen en jullie niet.

Als je Mij wilt vragen: 'Worden er velen behouden of niet?' Uiteindelijk zullen er velen behouden worden, voornamelijk uit de heidenen. Maar jij kunt ook behouden worden. Er zullen er velen zijn die niet behouden worden, velen uit jullie midden die dat niet zullen worden. Maar jij kunt je inspannen om binnen te gaan en behouden te worden. We weten dat er velen uit de heidenen en de Joden behouden zullen worden, maar volgens de Bijbel voornamelijk uit de heidenen. In Openbaring 7, vers 9, zei Johannes:

Hierna zag ik en zie, een grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle naties, stammen, volken en talen, stond vóór de troon en vóór het Lam, bekleed met witte gewaden en palm takken in hun hand. En zij riepen met een luide stem: De zaligheid is van onze God, Die op de troon zit, en van het Lam!

OPENBARING 7:9-10

Het gaat dus niet voornamelijk om Joden.

Dit zijn duidelijk mensen die behouden zijn. Het is een grote menigte die niemand tellen kan, uit elke natie en stam en elk volk en elke taal. Dus ja, er zullen velen behouden worden, maar de meesten van hen zullen heidenen zijn. Het Joodse volk dacht dat de Messias voornamelijk kwam om de Joden te behouden. Hij zegt: ‘Sommigen van jullie zullen niet behouden worden. Sommigen van jullie zullen zelfs behouden willen worden, maar dan zal het net iets te laat zijn.’

8

Jeruzalems oordeel en het laatste oordeel

Heeft Hij het over behouden worden in de zin dat je na de oordeelsdag naar de hemel gaat? Mogelijk. Aan het einde van de Bergrede, in Mattheüs 7, wordt een soortgelijke uitspraak gedaan. Daar is zelfs sprake van de smalle weg of de nauwe poort en de moeilijke weg. Jezus gebruikt soortgelijke taal. Het lijkt mij dat Hij het daar over de uiteindelijke oordeelsdag heeft. Daar zegt Hij:

Velen zullen op die dag tegen Mij zeggen: Heere, Heere, hebben wij niet in Uw Naam geprofeteerd, en in Uw Naam demonen uitgedreven, en in Uw Naam veel krachten gedaan? Dan zal Ik hun openlijk zeggen: Ik heb u nooit gekend; ga weg van Mij, u die de wetteloosheid werkt!

MATTHEÛS 7:22-23

Die mensen bevonden zich kennelijk binnen de gelederen van het christendom. Ze zagen zichzelf als christenen die dingen deden in de Naam van Jezus. Maar op de oordeelsdag zal duidelijk worden dat ze dat niet waren.

Dit is anders, hoewel enkele van dezelfde beelden worden gebruikt. Ik denk dat Hij een ander oordeel voor ogen heeft, want vers 26 zegt:

Dan zult u beginnen te zeggen: Wij hebben in Uw tegenwoordigheid gegeten en gedronken en U hebt in onze straten onderwijs gegeven.

LUKAS 13:26

Dit zijn de mensen die Jezus in hun dorpen en straten onderwees, en zij kwamen naar het feest waar Hij at. Dit zijn Zijn tijdgenoten. Dit zijn geen mensen die zeggen: ‘Wij hebben in Uw Naam demonen uitgedreven en in Uw Naam machtige werken gedaan.’ Dat zouden mensen zijn die zichzelf als christenen beschouwden. Dit zijn Joodse mensen die zeggen: ‘We herinneren ons dat U naar onze stad kwam. U onderwees in onze straten. We gingen naar een van de feesten waar U samen met de tollenaars en zondaars aanwezig was, of misschien zelfs naar het huis van de Farizeeër. U was onder ons. Hoe kan het dat U ons niet kent?’

Dat komt uiteraard doordat ze niet Zijn discipelen zijn geworden. Het lijkt inderdaad een andere situatie te zijn dan die waar Mattheüs over spreekt, al wordt in beide gevallen benadrukt dat je de minder bereisde route moet nemen, het moeilijkere pad dat naar de nauwe poort leidt, in plaats van het eenvoudige of gemakkelijke pad, dat breed is en naar een brede poort van vernietiging leidt. Uiteindelijk wordt op de oordeelsdag aan alle mensen vernietiging aangezegd. Persoonlijk denk ik dat Mattheüs 7 daarover spreekt wanneer die taal wordt gebruikt.

In dit geval spreekt Jezus, kennelijk bij een andere gelegenheid, tot Joden in dorpen bij Jeruzalem, terwijl Hij Jeruzalem nadert. Hij zegt: ‘Er komt voor jullie een tijd dat jullie zullen wensen dat jullie op Mij hadden gereageerd. Het zal afschuwelijk worden. Jullie zullen zeggen: “Red ons. Wij behoorden U toe. Wij waren Uw landgenoten. Wij waren Uw burenen. U was in onze straten.”’ Hij zal zeggen:

En Hij zal zeggen: Ik zeg u, Ik weet niet waar u vandaan komt. Ga weg van Mij, allen die ongerechtigheid bedrijven.

LUKAS 13:27

Hij zegt dat er gewezen en tandengeknars zal zijn, omdat jullie uiteindelijk zullen zien dat heidenen de positie innemen waarin jullie verkeerden.

Jullie zijn de lichamelijke nakomelingen van Abraham, Izak en Jakob. Daarom zouden jullie verwachten bij het feest in het Koninkrijk met hen aan hun familietafel te zitten. Maar Hij zegt dat jullie daar niet zullen zijn. Jullie zullen buitengeworpen worden. Jullie zullen deze heidenen uit het oosten en het westen en het noorden en het zuiden zien, uit alle landen buiten Israël, die in groten getale het Koninkrijk binnengaan. Zij zullen met jullie voorouders de tafelgemeenschap delen, en jullie niet. Dat is wat Hij zegt. Dit is natuurlijk voornamelijk een voorspelling dat er in de gemeente, in het Koninkrijk van God, meer heidenen behouden zullen worden dan Joden.

9

Herodes, de vos, en Jezus' reisplan

De Farizeeën kwamen in vers 31 naar Hem toe en zeiden:

Op diezelfde dag kwamen er enige Farizeeën en zeiden tegen Hem: Ga weg en vertrek vanhier, want Herodes wil U doden.

LUKAS 13:31

Blijkbaar was Hij op een bepaald moment Galilea binnengegaan, hoewel veel van deze gebeurtenissen niet in Galilea plaatsvonden. Kennelijk was Hij in Galilea, dat onder het gezag van Herodes viel. De Farizeeën, die meer macht hadden in Judea, wilden dat Hij daarheen ging en Galilea verliet.

Probeerde Herodes Jezus te doden? We hebben geen idee. Dit kan een leugen zijn geweest, maar het kan ook waar zijn geweest. Het kan een leugen zijn geweest, want we weten dat er later een moment kwam waarop Jezus voor Herodes stond. Herodes was verheugd Hem te zien en wilde alleen maar een wonder zien. Hij veroordeelde Jezus niet ter dood. Hij stuurde Hem eenvoudigweg terug naar Pilatus. Behalve wat de Farizeeën beweerden, hebben we geen enkel bewijs dat Herodes Jezus werkelijk wilde doden. Ik heb het gevoel dat zijn geweten hem kwelde omdat hij Johannes de Doper had laten doden, en dat hij er misschien afkerig van was nog meer van zulke misdaden

op zijn geweten te laden. Dus of Herodes Jezus werkelijk probeerde te doden of niet, weten we niet. Maar welk motief hadden de Farizeeën om dit te zeggen, of het nu waar of onwaar was? Jezus bevond Zich niet in hun gebied. Nu vonden ze Hem een lastpost, dus je zou denken dat ze Hem niet in hun gebied zouden willen hebben. Ze zouden willen dat Hij in Galilea bleef in plaats van naar Jeruzalem te gaan. Maar in Jeruzalem konden ze hun klauwen in Hem slaan. Ze konden Hem arresteren. Daar beneden in Judea, buiten het gebied van Herodes, hadden ze meer zeggenschap. Jezus begrijpt dat dit hun motief is.

Hij zegt:

‘Ga die vos maar zeggen.’ Daarmee bedoelt Hij Herodes. In het Grieks staat hier het vrouwelijke woord voor vos: een moervos, een vrouwelijke vos. Er wordt wel verondersteld dat Hij Herodes een vrouwelijke vos noemde omdat hij een pantoffelheld was. Hij was niet mannelijk. Hij doodde Johannes de Doper op aandringen van zijn vrouw. Hij leek sterk op Achab, die Elia vervolgde vanwege Izebel. Herodes was kwaadaardiger dan hij anders geweest zou zijn vanwege zijn vrouw en doordat zij hem min of meer beheerste. Dus dat zou de reden kunnen zijn waarom Jezus hem met een vrouwelijke vorm aanduidde.

Hij zegt:

Op diezelfde dag kwamen er enige Farizeeën en zeiden tegen Hem: Ga weg en vertrek vanhier, want Herodes wil U doden. En Hij zei tegen hen: Ga heen en zeg die vos: Zie, Ik drijf demonen uit en verricht genezingen, vandaag en morgen, en op de derde dag word Ik voleindigd.

LUKAS 13:31-32

Deze uitspraak, heeft veel lezers die niet naar de context kijken ertoe verleid te zeggen dat Jezus het wel over de opstanding op de derde dag moet hebben. Toen Hij op de derde dag uit het graf opstond, werd Hij vervolmaakt. Maar het woord dat hier met ‘vervolmaakt’ is weergegeven, betekent in het Grieks natuurlijk, zoals we volgens mij weten, ‘voltooid’.

Het is eigenaardig dat de New King James in de kantlijn zelfs een verwijzing heeft staan die 'resurrected' zegt. Maar dat betekent het woord niet. Dat is de interpretatie van de redacteur. Ze willen dat je denkt dat Jezus over Zijn opstanding spreekt, omdat zij dat denken. Maar dat is niet erg logisch.

De derde dag is hier blijkbaar overmorgen. Jezus genas geen mensen en dreef geen demonen uit in de drie dagen voordat Hij uit de dood opstond. Hij was dood. Dit verwijst dus niet naar Zijn opstanding.

Hij heeft het over de voltooiing van Zijn werk in die streek. Hij bevindt Zich in het rechtsgebied van Herodes, maar niet lang meer.

Intussen moet Ik heden en morgen en de dag daarna reizen. Het gaat immers niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem.

LUKAS 13:33

Hij zegt:

Ik moet vandaag, morgen en overmorgen verder reizen.

Blijkbaar had Hij tijdens Zijn reis zoveel tijd nodig om uit het rechtsgebied van Herodes het Joodse rechtsgebied binnen te gaan. Hij zegt:

Want een profeet kan nu eenmaal niet buiten Jeruzalem omkomen.

10

Jeruzalem als stad die profeten doodt

Dit is natuurlijk sarcastisch. Er zijn profeten geweest die ergens anders zijn omgekomen. In het Oude Testament stierven veel profeten in Galilea. Elisa stierf daar, en ook die Judese profeet die door een leeuw werd gedood. Ongetwijfeld stierven daar nog vele anderen. Izebel heeft zelfs veel profeten gedood, en zij was niet in Jeruzalem. Zij bevond zich in Samaria, in het noorden.

Jezus spreekt dus niet letterlijk. Hij zegt niet dat een profeet onmogelijk buiten Jeruzalem kan omkomen. Hij is sarcastisch:

Intussen moet Ik heden en morgen en de dag daarna reizen. Het gaat immers niet aan dat een profeet omkomt buiten Jeruzalem. Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt die naar u toe gezonden zijn, hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels, maar u hebt niet gewild!

LUKAS 13:33-34

Je zou nauwelijks verwachten dat een profeet ergens anders zou kunnen sterven. Die Joden zijn er zo fel op gebrand al hun profeten te doden.

Het is ironisch, want Jeruzalem is de stad die geacht wordt de stad van de vrede te zijn. Het hoort de heilige stad te zijn. Het hoort de stad te zijn die ontvankelijk is voor profeten en naar haar profeten luistert. Dat hoort ze te zijn. Dat was haar status: Gods heilige stad te zijn. Ze zouden naar de profeten moeten luisteren. In plaats daarvan doden ze zo consequent profeten dat je zou kunnen stellen dat je nauwelijks zou verwachten dat een profeet ergens anders zou sterven. Jeruzalem heeft bijna het monopolie op het doden van de profeten.

Jezus had dat eerder, in Lukas 11, al gezegd. Hij zei hetzelfde op een andere manier. Hij zei in Lukas 11, vers 50:

opdat van dit geslacht afgeëist wordt het bloed van alle profeten dat van de grondlegging van de wereld af vergoten is,

LUKAS 11:50

Ik neem aan dat Hij hier Jeruzalem niet noemde. Maar toen Hij in Mattheüs 23 dezelfde woorden als deze uitsprak, noemde Hij Jeruzalem wel als de plaats waar het zou gebeuren. Hij zei in Mattheüs 23:37:

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt wie naar u toe gezonden zijn! Hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels; maar u hebt niet gewild!

MATTHEÛS 23:37

Hij spreekt dus over Jeruzalem als degene die de profeten doodt en hen stenigt die naar haar toe worden gezonden. Ook hier spreekt Hij op die manier over Jeruzalem. De stad heeft de reputatie alle goede mensen te doden en alle slechte mensen te verdragen. Dus zegt Jezus: 'Als Herodes Mij dood wil hebben, kan hij gewoon een paar dagen wachten. Ik ga naar Jeruzalem.' Dat is natuurlijk de plaats waar profeten altijd worden gedood, dus dan hoeft hij Mij niet te doden.

Vers 34, Lukas 13:34:

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt die naar u toe gezonden zijn, hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels, maar u hebt niet gewild!

LUKAS 13:34

En hen stenigt die naar haar toe worden gezonden.

LUKAS 13:34

Deze laatste uitspraak,

Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten. Voorwaar, Ik zeg u dat u Mij niet zult zien, totdat de tijd zal gekomen zijn dat u zult zeggen: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere.

LUKAS 13:35

11

Wanneer Jeruzalem Jezus zal erkennen

is door sommigen opgevat als een voorspelling dat Israël of Jeruzalem Jezus op een dag als hun Heere zal erkennen. Hij voorspelt die tijd: 'Jullie zullen Mij een tijdlang niet meer zien, totdat het moment komt waarop jullie Mij allemaal erkennen.'

Volgens de bedelingenleer zal Israël dat in de eindtijd doen. Eigenlijk is niet echt duidelijk wat zij geloven. In veel gevallen spreken ze elkaar tegen, want de meeste aanhangers van de bedelingenleer zullen betogen dat niet alle Joden tot Christus zullen komen. Ze erkennen dat volgens hun theologie twee derde van de inwoners van Israël door de antichrist zal worden uitgeroeid, en die Joden zullen misschien wel, maar misschien ook niet tot Christus komen. Zelfs wanneer Jezus terugkomt, zouden de meeste aanhangers van de bedelingenleer die in het herstel van Israël in de eindtijd geloven, zeggen dat niet werkelijk elke afzonderlijke Jood behouden zal worden. Maar de overgrote meerderheid van de Joden zal Jezus tijdens de grote verdrukking erkennen. Dat zeggen sommigen van hen tenminste.

Maar ze nemen een passage als deze alsof die betekent dat heel Jeruzalem Jezus zal erkennen. Als Jezus hier niet voorspelt dat heel Jeruzalem Hem zal erkennen, dan is er geen reden om dit naar een toekomstige tijd te verschuiven. Sommigen in Jeruzalem hebben Jezus immers vanaf het allereerste begin erkend. Als je genoeg neemt met sommige Joden in Jeruzalem die zeggen:

Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer, en behouden worden, dan gebeurde dat met Pinksteren. In de jaren na Pinksteren, toen de apostelen in Jeruzalem evangeliseerden, kwamen vele duizenden mensen in Jeruzalem tot Christus en vervulden zij deze profetie.

Maar aanhangers van de bedelingenleer zeggen: ‘Nee, er komt een tijd waarin heel Jeruzalem dat zal doen.’ Maar als je echt bij hen doorvraagt, zullen ze nooit zeggen dat werkelijk elke afzonderlijke Jood dat zal doen, alleen het getrouwe overblijfsel. Was dat niet wat er gebeurde in de eerste hoofdstukken van het boek Handelingen? Kwam het getrouwe overblijfsel van Israël toen niet tot Christus?

Naar mijn mening zijn er geen werkelijk sterke argumenten voor de bedelingenleer, en als er wordt doorgevraagd, lijken ze dingen te zeggen die elkaar tegenspreken. Ze zouden zeggen: ‘De tijd in het Nieuwe Testament waarin veel Joden tot Christus kwamen, kan het niet zijn, want er moet een algemenere bekering tot Christus komen.’ Vervolgens gebruiken ze zoiets als dit — ‘Er zal een dag komen waarop Jeruzalem zal zeggen:

Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer ’ — alsof Jezus die voorspelling over de stad doet.

Maar er waren zelfs in die tijd Joden die zeiden: ‘Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere.’

Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt die naar u toe gezonden zijn, hoe vaak heb Ik uw kinderen bijeen willen brengen, op de wijze waarop een hen haar kuikens bijeenbrengt onder haar vleugels, maar u hebt niet gewild! Zie, uw huis wordt als een woestenij voor u achtergelaten. Voorwaar, Ik zeg u dat u Mij niet zult zien, totdat de tijd zal gekomen zijn dat u zult zeggen: Gezegend is Hij Die komt in de Naam van de Heere.

LUKAS 13:34-35

Dat was toen zelfs al het geval. Deze uitspraak van Jezus staat in Mattheüs 23, enkele dagen na de intocht in Jeruzalem. Wat zeiden de mensen bij de intocht in Jeruzalem? Ze zeiden:

Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer, Nietwaar? Mattheüs laat Jezus deze uitspraak daadwerkelijk na de intocht in Jeruzalem doen, en velen van hen hadden dat toen al gezegd.

Hij zegt gewoon tegen de anderen: 'Als jullie dit niet ook doen, zullen jullie Mij niet meer zien. De enige manier waarop Ik Mij vanaf dit moment nog aan jullie zal openbaren, is als jullie Mijn volgelingen worden.' Ik denk dat Hij zegt dat afzonderlijke mensen Hem niet meer zullen zien totdat ze Hem erkennen, hoeveel of hoe weinig dat er ook zijn. Hij voorspelt niet dat de hele stad, of iedere Jood in de toekomst, zal zeggen:

Gezegend is Hij die komt in de naam van de Heer, hoewel dat binnen de bedelingenleer het toekomstbeeld is. Het is werkelijk niet logisch om Zijn woorden op die manier uit te leggen.

12

Genezing op de sabbat

In hoofdstuk 14 staat:

En het gebeurde, toen Hij op een sabbat in het huis van een van de leiders van de Farizeeën gekomen was om brood te eten, dat zij scherp op Hem letten. En zie, er stond een man voor Hem die leed aan waterzucht.

LUKAS 14:1-2

Ik moet zeggen dat ik niet erg bekend ben met deze ziekte, dus ik weet niet zeker wat de symptomen ervan zijn. Maar het was duidelijk een ziekte met zichtbare symptomen die je alleen al door te kijken kon herkennen.

En Jezus antwoordde en zei tegen de wetgeleerden en Farizeeën: Is het geoorloofd op de sabbat gezond te maken? Maar zij zwegen. En Hij greep hem vast, genas hem en liet hem gaan. En Hij zei, terwijl Hij Zich tot hen richtte: Wie van u zal, wanneer zijn ezel of os in een put valt, deze er niet meteen uittrekken op de dag van de sabbat? En zij konden Hem daarop geen antwoord geven.

LUKAS 14:3-6

Dit lijkt bijna een herhaling van een eerder wonder dat Jezus in een synagoge had gedaan, namelijk de genezing van de man met de verschrompelde hand. We zijn dat eerder in de evangeliën tegengekomen. Het was eigenlijk hetzelfde verhaal, maar met een andere ziekte bij een andere gelegenheid. In dat andere geval ging Jezus de synagoge binnen en daar was een man met een verschrompelde hand.

De Farizeeën hielden Hem in het oog om te zien of Hij zou genezen. Ook hier hielden ze Hem waarschijnlijk in het oog om te zien of Hij deze man van zijn waterzucht zou genezen. Het was voor hen heel gewoon om Jezus in het oog te houden en te proberen iets op Hem aan te merken. Meestal wilden ze zien of Hij op de sabbat iets zou doen waarvan ze Hem konden beschuldigen. Jezus maakte hier dezelfde opmerkingen als bij die andere gelegenheid. Dat is niet zo verrassend. Het is een vergelijkbare situatie, waarschijnlijk met een andere groep mensen in een andere synagoge. Hij maakt dezelfde opmerkingen: wanneer een lam in een greppel valt, laat je het daar niet gewoon doodgaan omdat het de sabbat is. Je haalt het eruit. Hier is een mens die meer waard is dan een lam, en zijn toestand vereist genezing. Dus Ik ga op de sabbat voor hem doen wat jullie voor een dier zouden doen.

Het is hetzelfde soort punt dat Hij eerder heeft gemaakt: ze stellen hun dieren en vee boven andere mensen. Waarom? Omdat je vee je geld is, je eigendom. Dat is iets zelfzuchtigs. Je haalt een lam niet uit de greppel omdat je een voorvechter van

dierenrechten bent. Je haalt het lam uit de greppel omdat het jouw geld is, jouw eigendom. Je zult armer zijn als dat lam sterft. Je redt het voor jezelf. Je doet op de sabbat wel dingen voor jezelf, maar je maakt bezwaar wanneer er op de sabbat dingen worden gedaan voor andere mensen die grotere noden hebben. Jezus wijst voortdurend op deze inconsequentie.

13

De laagste plaats aan tafel kiezen

Dus vertelde Hij een gelijkenis aan degenen die uitgenodigd waren, toen Hij zag hoe zij de beste plaatsen uitkozen. Hij zei tegen hen:

En Hij sprak een gelijkenis tot de genodigden, toen Hij merkte hoe zij de ereplaatsen voor zichzelf uitkozen. Hij zei tegen hen: Wanneer u door iemand op een bruiloft uitgenodigd bent, ga dan niet aanliggen op de ereplaats, opdat niet misschien iemand die voornamer is dan u, door hem uitgenodigd is, en hij die u en hem uitgenodigd heeft, tegen u zal komen zeggen: Geef hem die plaats. U zou dan tot uw schande de laatste plaats beginnen in te nemen. Maar wanneer u uitgenodigd bent, ga er heen en ga op de laatste plaats aanliggen, opdat, als hij komt die u uitgenodigd heeft, hij tegen u zal zeggen: Vriend, kom hoger op. Dan zal dat u tot eer zijn in de ogen van allen die met u aanliggen. Want ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden en wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.

LUKAS 14:7-11

Hij kan tegen je zeggen:

Vriend, kom wat hoger op zitten.

Dan zul je eer ontvangen in het bijzijn van degenen die met je aan tafel zitten.

Toen zei Hij ook tegen degene die Hem had uitgenodigd:

En Hij zei ook tegen hem die Hem uitgenodigd had: Wanneer u een middag- of avondmaaltijd houdt, roep dan niet uw vrienden, ook niet uw broers, en niet uw familieleden of rijke burens, opdat ook zij u niet op hun beurt terugvragen en het u vergolden wordt. Wanneer u echter een feestmaaltijd gereedmaakt, nodig dan armen, verminkten, kreupelen en blinden. En u zult zalig zijn, omdat zij niets hebben om u te vergelden. Want het zal u vergolden worden in de opstanding van de rechtvaardigen.

LUKAS 14:12-14

Jezus doet dit natuurlijk bij een gelegenheid waar Hij op een feestmaal is. Hij gebruikt de gelegenheid om enkele lessen te geven, gelijkenissen over hoe je je bij feestmaaltijden gedraagt. Als je gastheer bent, heb je bepaalde eregasten die je hebt uitgenodigd, en andere mensen zijn gewoon je vrienden. Bepaalde plaatsen aan tafel waren ereplaatsen, waarschijnlijk plaatsen dicht bij het hoofdeinde van de tafel.

Bij sommige bijeenkomsten zetten ze vooraan op het podium mensen van aanzien. Zelfs als die niets gaan zeggen of doen, krijgen ze ereplaatsen. Zelfs bij campagnes van Billy Graham hebben ze dat gedaan. Ze zetten de plaatselijke voorgangers uit de omgeving samen met Billy Graham op het podium, alleen maar om daar te zitten. Ze gaan niets doen, maar het dient om hun een bepaalde mate van respect en erkenning te geven. Billy is naar hun werkgebied gekomen en hij probeert hen niet te overschaduwen. Hij probeert hen te dienen. Daarom haalt hij hen naar voren om te laten zien dat hij hun eer bewijst. Hij gaat niet gewoon achter hun rug om hun gebied binnen om op hun werkterrein aan de slag te gaan.

In veel samenlevingen en in allerlei situaties heeft men mensen ereplaatsen gegeven. Zo ging het ook bij feestmaaltijden. Ze hadden bijzondere plaatsen voor de aanzienlijkere burgers. Je eert iemand door hem op een bepaalde plaats te zetten, zodat anderen erkennen dat hij een hogere positie heeft dan degenen op de andere plaatsen.

Jezus zei dat je niet de ereplaats moet innemen wanneer je naar een feestmaal gaat. Het is moeilijk voor te stellen dat mensen zo onbehouden zouden zijn dat ze een feestmaal binnenlopen en zichzelf een van de ereplaatsen toewijzen. Jezus zei: stel dat dit gebeurt. Wat als er iemand komt die aanzienlijker is dan jij en jij plaats moet maken? De gastheer zegt: 'Sorry, er is iemand gekomen die aanzienlijker is dan jij. We zullen je naar een van deze mindere plaatsen moeten verplaatsen.' Beschaamd moet je dan naar een lagere plaats gaan. Je hebt jezelf voor de ogen van iedereen verhoogd en nu word je in het openbaar vernederd.

14

God verhoogt wie zichzelf vernedert

Hij zei: nee, neem de laagste plaats, een plaats die lager is dan wat je verdient, en dan zal men je respect betonen. Je zult geëerd worden. De mensen zien dan hoe je naar een betere plaats wordt gebracht. Jezus is daar natuurlijk het grootste voorbeeld van. Hoewel Hij in de gestalte van God bestond, ontledigde Hij Zichzelf en nam Hij de gestalte van een dienaar aan. Filippenzen 2 zegt dat God Hem, omdat Hij dat deed, hoog heeft verheven en Hem een Naam heeft gegeven boven alle naam. Als iemand zichzelf vernedert, zal hij later geëerd worden. Als je jezelf vernedert en jezelf op de laagste plaats zet, is het bijna onmogelijk dat je later niet gerespecteerd zult worden. Want er zijn maar heel weinig mensen die werkelijk de allerlaagste plaats verdienen. En iemand zal beseffen dat je niet alle voorrechten aanneemt die je verdient. Maar het gaat er hier niet om dat je jezelf in de ogen van mensen laat verheffen. Het is ook meer een gelijkenis, want de manier waarop je je bij feestmaaltijden gedraagt en de manier waarop de gastheer je daar behandelt, weerspiegelen enigszins hoe God je zal behandelen. Als je jezelf vernedert, zal Hij je verhogen. En dat staat in vers 11:

Wie zichzelf verheft, zal vernederd worden, en wie zichzelf vernedert, zal verheven worden.

Dit is iets waarvan Jezus zegt dat het bij de feestmaaltijd zal gebeuren, want de gastheer van de feestmaaltijd zal je verhogen. Maar het is natuurlijk in zekere zin ook een gelijkenis, want ons wordt tweemaal in de Schrift verteld dat God de nederigen zal verhogen. In 1 Petrus 5, vers 5 en 6, zei Petrus:

Evenzo, jongeren, wees aan de ouderen onderdanig; en wees allen elkaar onderdanig. Wees met nederigheid bekleed, want God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar de nederigen geeft Hij genade. Verneder u dan onder de krachtige hand van God, opdat Hij u op Zijn tijd verhoogt.

1 PETRUS 5:5-6

Diezelfde instructie wordt natuurlijk in Jakobus gegeven. Het staat in hoofdstuk 4, vers 6. Er staat:

Hij echter geeft des te meer genade. Daarom zegt de Schrift: God keert Zich tegen de hoogmoedigen, maar aan de nederigen geeft Hij genade.

JAKOBUS 4:6

Hij zegt:

Onderwerp u dan aan God. Bied weerstand aan de duivel en hij zal van u wegvlugten. Nader tot God, en Hij zal tot u naderen. Reinig de handen, zondaars, en zuiver de harten, dubbelhartigen!

JAKOBUS 4:7-8

En dan zegt hij verderop, in vers 10:

Verneder u voor de Heere, en Hij zal u verhogen.

JAKOBUS 4:10

Jezus onderwijst altijd, en de apostelen na Hem onderwijzen ook, dat de manier om door God of door mensen geëerd te worden, is dat je jezelf op de laagste plaats zet. Dan zullen de mensen beseffen dat je niet de eer krijgt die je verdient. En als zij het niet opmerken, zal God het wel opmerken. God zal je verhogen als je jezelf vernedert. Maar als je trots bent en jezelf verhoogt, vernedert God je. God vernedert de hoogmoedigen. Hij weerstaat de hoogmoedigen en geeft genade aan de nederigen.

15

Gastvrijheid zonder iets terug te verwachten

Ook dit andere korte onderwijs geeft Hij bij de feestmaaltijd. Hij wendt Zich tot de gastheer van de feestmaaltijd. Hij zegt: ‘Luister, kijk eens wie je hebt uitgenodigd wanneer je een maaltijd geeft. Je hebt al je vrienden en familie enzovoort uitgenodigd, en nu zullen zij zich verplicht voelen. Zij zullen jou op hun beurt uitnodigen. Je hebt iets vriendelijks en gastvrijs gedaan voor mensen die iets voor je terug kunnen doen, en je hebt het ongetwijfeld ten dele gedaan omdat zij iets terug kunnen en zullen doen. Je zult voor je vrijgevigheid worden terugbetaald. Het kost je iets om een feestmaal te geven, maar uiteindelijk zullen zij voor jou een feestmaal geven en dan wordt alles weer gelijkgetrokken. Misschien houd je er zelfs iets aan over. Misschien nodigen al die mensen jou wel bij hen thuis uit. Misschien levert deze afspraak je een heleboel feestmaaltijden op. Je geeft feestmaaltijden voor mensen die je kunnen terugbetalen, en daarom getuigt dat niet van bijzondere vrijgevigheid of gastvrijheid.’

Hij zei: ‘Wanneer je een feestmaal geeft, wanneer je zoiets vrijgevigs of vriendelijks doet en mensen bij je thuis uitnodigt, nodig dan mensen uit die je niet kunnen terugbetalen, want dan zal God Zichzelf als jouw schuldenaar beschouwen.’ Er staat in Spreuken:

Wie zich ontfermt over de arme, leent uit aan de HEERE. Hij zal hem zijn weldaad vergelden.

SPREUKEN 19:17

Als je de armen helpt, kunnen zij je niet terugbetalen. Daarom zal God het als Zijn schuld beschouwen om dat te doen. En dat is wat Jezus zegt. Zij kunnen je niet terugbetalen, dus zul je bij de opstanding van de rechtvaardigen worden terugbetaald.

16

Schatten verzamelen voor de opstanding

Let hierop. Jezus heeft aangegeven dat je jezelf tekortdoet als je in dit leven wordt terugbetaald. Als je vriendelijk bent voor mensen die jou zullen terugbetalen, doe je jezelf tekort. Je wordt dan alleen in dit leven terugbetaald. Maar Hij zei dat je beter af bent als je in dit leven niet wordt terugbetaald. Dan heeft God iets waarvoor Hij je kan terugbetalen. En dit is hetzelfde onderwijs als het verzamelen van schatten in de hemel. Je verzamelt schatten in de hemel door aan de armen te geven. Zij zullen je niets teruggeven. Dat kunnen ze niet. Je verzamelt dus schatten in de hemel, en wanneer je daarheen gaat, zul je met die schatten worden terugbetaald.

Dit is werkelijk een leefregel voor christenen: we doen alles wat we kunnen voor arme mensen, hoewel zij ons niet kunnen terugbetalen, of zelfs voornamelijk omdat zij ons niet kunnen terugbetalen. Want dit is wat God behaagt en wat God, in Zijn eigen ogen, als een schuld aan ons zal beschouwen.

Ik heb er nooit moeite mee gehad dat sommige plaatsen waar ik onderwijs geef mij een honorarium geven. Maar de meerderheid van de mensen aan wie ik onderwijs geef, heeft mij nog nooit een cent gegeven. Van de mensen die via de radio of de website mijn onderwijs ontvangen, of zelfs van de mensen die naar mijn scholen komen, krijg ik gewoonlijk geen cent. Nog niet één op de tien geeft mij ooit iets. En dat is prima, want daar ben ik niet op uit. Ik zou veel liever sterven terwijl mensen bij mij in de schuld staan, dan sterven terwijl ik bij iemand anders in de schuld sta. Want als ik sterf en mensen iets van mij hebben ontvangen, maar ik nooit iets van hen heb teruggekregen, zal God het mij vergelden. Dat is wat Jezus zei dat je moest nastreven.

En ik heb me altijd verbaasd over die mensen die, wanneer ze denken dat het einde van de wereld eraan komt omdat een of andere valse profeet hun een datum heeft verteld, hun creditcards maximaal belasten. Ze willen sterven of vertrekken met schulden. Ik

kan me niet voorstellen dat je God onder ogen wilt komen wanneer het laatste wat je hebt gedaan, is een stel schuldeisers bedriegen. 'Ik vertrek en laat jullie voor mijn schulden opdraaien. Ik ga geld lenen dat ik niet zal terugbetalen.' Dat is echt een goede manier om deze wereld te verlaten en God onder ogen te komen: terwijl je mensen berooft. Ik heb dat nooit begrepen. Het is veel beter om deze wereld te verlaten terwijl mensen juist bij jou in de schuld staan. Schulden omdat je dingen voor hen hebt gedaan waarvoor ze je nooit hebben terugbetaald. Dat is wenselijk, zei Jezus. Daar moet je naar streven. Je zult dus gezegend zijn wanneer zij je niet kunnen terugbetalen. En er staat:

En Hij zei ook tegen hem die Hem uitgenodigd had: Wanneer u een middag- of avondmaaltijd houdt, roep dan niet uw vrienden, ook niet uw broers, en niet uw familieleden of rijke burens, opdat ook zij u niet op hun beurt terugvragen en het u vergolden wordt. Wanneer u echter een feestmaaltijd gereedmaakt, nodig dan armen, verminkten, kreupelen en blinden. En u zult zalig zijn, omdat zij niets hebben om u te vergelden. Want het zal u vergolden worden in de opstanding van de rechtvaardigen.

LUKAS 14:12-14

Dat is natuurlijk:

Verkoop uw bezittingen en geef de opbrengst weg als liefdegave. Maak voor uzelf beurzen die niet verslijten, een schat die niet opraakt, in de hemelen, waar de dief niet bij komt en die door de mot niet aangetast wordt.

LUKAS 12:33

17

De gelijkenis van de grote maaltijd

Vers 15:

Toen een van hen die mee aanlagen, deze dingen hoorde, zei hij tegen Hem: Zalig is hij die brood zal eten in het Koninkrijk van God.

LUKAS 14:15

Dat zei iemand aan tafel:

Gelukkig is degene die in het koninkrijk van God zal eten.

Maar Hij zei tegen hem: Een zekere man bereidde een grote maaltijd en nodigde er velen. En hij stuurde zijn dienaar eropuit tegen de tijd van de maaltijd om de genodigden te zeggen: Kom, want alle dingen zijn nu gereed. En zij begonnen zich allen eensgezind te verontschuldigen. De eerste zei tegen hem: Ik heb een akker gekocht en ik moet er nodig op uit om die te bekijken. Ik vraag u: Houd mij voor verontschuldigd. En een ander zei: Ik heb vijf span ossen gekocht en ik ga erheen om ze te keuren. Ik vraag u: Houd mij voor verontschuldigd. En weer een ander zei: Ik heb een vrouw getrouwd en daarom kan ik niet komen. En die dienaar kwam terug en berichtte deze dingen aan zijn heer. Toen werd de heer des huizes boos en zei tegen zijn dienaar: Ga er snel op uit naar de straten en stegen van de stad en breng de armen en vermincken en kreupelen en blinden hier binnen. En de dienaar zei: Heer, het is gebeurd, zoals u bevolen hebt en nog is er plaats. En de heer zei tegen de dienaar: Ga eropuit naar de landwegen en heggen en dwing hen binnen te komen, opdat mijn huis vol wordt. Want ik zeg u dat niemand van die mannen die genodigd waren, mijn maaltijd proeven zal.

LUKAS 14:16-24

18

Wie Gods uitnodiging afwijst en aanneemt

Opnieuw geeft Hij onderwijs aan de hand van de omstandigheden rond deze maaltijd. Dit verhaal lijkt sterk op een verhaal dat Jezus in Mattheüs 22 vertelde. In dat geval was de man die mensen voor een feest uitnodigde een koning. In dit geval is het gewoon een gewone man die vrienden voor een feest uitnodigt. Het volgt op Jezus'

uitspraak dat je niet je vrienden moet uitnodigen, maar de armen. Hier is een man die zijn vrienden uitnodigde, maar zij kwamen niet. Dus nodigde hij in een tweede ronde de armen en de verminkten uit, precies degenen van wie Jezus zei dat ze uitgenodigd moesten worden. Zelfs met hen was het nog niet vol, dus zei hij:

Ga iedereen halen die je maar kunt vinden. Zorg dat ze binnenkomen.

Dit verhaal heeft een iets andere les, maar het is ongetwijfeld de bedoeling dat het grotendeels dezelfde les geeft als het verhaal dat Jezus over de koning vertelde. Het verschil is dat de koning zijn vrienden uitnodigde voor de bruiloft van zijn zoon. Degenen die excuses verzonnen en niet kwamen, maakten hem boos, zoals deze man boos werd. Maar de man die in het andere geval, in Mattheüs 22, boos werd, was een koning, en tegen je koning zeg je geen nee.

Je kunt nee zeggen tegen je vriend als hij je voor een feest uitnodigt. Je kunt zeggen: 'Er zijn dingen die ik belangrijker vind dan bij jou zijn. Ik ben liever bij mijn ossen. Ik wil zien hoe ze ploegen. Ik had nog andere dingen in gedachten om te doen, en eerlijk gezegd zijn die belangrijker voor mij dan naar jouw feest komen, dus ik kom niet.' Wanneer een gewone man je uitnodigt, heb je alle recht om nee te zeggen. Maar hij heeft nog steeds het recht om boos te zijn omdat je iets anders boven zijn verzoek hebt gesteld, en daarom gaat hij eropuit en nodigt hij anderen uit.

De boodschap van Jezus hier is natuurlijk dat de mensen die als eersten voor het Koninkrijk van God waren uitgenodigd — de Joden en de bevoorrechten, die als eersten de gelegenheid zouden hebben gehad om te reageren omdat zij Jezus hadden moeten kennen en herkennen — excuses verzinnen. Ze komen niet. Daarom komen de lagere lagen van de mensheid binnen, met inbegrip van heidenen.

Bij het bruiloftsfeest van de zoon van de koning in Mattheüs 22 werd de koning kwaad. Hij stuurde zijn legers eropuit, bracht die mannen om en stak hun stad in brand. Deze man had niet het gezag om dat te doen, dus daar lezen we in deze gelijkenis niets over. Maar de koning kan dat wel doen. Als je de koning beledigt, kun je vergeldingsmaatregelen verwachten.

In het verhaal dat Jezus in Mattheüs 22 vertelde, werd hun stad in brand gestoken. Dit beeldt natuurlijk uit dat Jeruzalem werd platgebrand omdat de Joden Christus hadden verworpen. Nadat de stad in Mattheüs 22 in brand was gestoken, staat er dat hij zijn dienaren eropuit stuurde om mensen uit verder weg gelegen gebieden uit te nodigen. Dat zouden natuurlijk de heidenen zijn. Vervolgens was het feest vol gasten, voornamelijk heidenen.

Het is hetzelfde soort gelijkenis, al zijn sommige bijzonderheden anders. Die in Mattheüs 22 bevat meer bijzonderheden die heel specifiek zouden wijzen op de verwoesting van Jeruzalem omdat de Joden Christus hadden verworpen, en op het opnemen van de heidenen. Hier ligt de nadruk niet zozeer op het opnemen van de heidenen, maar op het opnemen van mensen die je niet noodzakelijk als eerste groep zou uitnodigen: de verminkten, de blinden, enzovoort. Maar het punt hier is dat God heel Israël heeft uitgenodigd om te komen, en dat de bevoorrechten degenen zijn die de uitnodiging min of meer afwijzen. Dus degenen die rechteloos, gehandicapt en arm zijn, komen in grotere aantallen binnen. Zijn feest zal grotendeels door hen worden bevolkt. Maar zelfs die mensen in Israël vulden het feest niet, dus stuurt Hij hen verder weg, naar de wegen, enzovoort. Langs die wegen ga je naar andere landen, en zo breng je de heidenen binnen. Dus de arme en rechteloze Joden, en ook de heidenen, zullen degenen zijn die naar dit feest komen. En degenen die de gelegenheid hadden, maar zichzelf te goed vonden om tot Christus te komen, zullen geen hap van dat avondmaal proeven.

19

De hoge prijs van discipelschap

Vers 25:

En vele menigten trokken met Hem mee, en terwijl Hij Zich omkeerde, zei Hij tegen hen: Als iemand tot Mij komt en niet haat zijn eigen vader en moeder en vrouw en kinderen en broers en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt en achter Mij aan komt, kan geen discipel van Mij zijn. Want wie van u die een toren wil bouwen, gaat niet eerst zitten om de kosten te berekenen, of hij de middelen wel heeft om het werk te voltooien? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft en niet in staat is het te voltooien, allen die het zien, hem beginnen te bespotten, en zeggen: Deze man begon te bouwen, maar heeft het werk niet kunnen voltooien. Of welke koning die een oorlog in gaat om te strijden met een andere koning, gaat niet eerst zitten om te beraadslagen of hij bij machte is met tienduizend man tegemoet te gaan die met twintigduizend man tegen hem optrekt? En zo niet, dan stuurt hij, als de ander nog ver weg is, een gezantschap om te vragen wat de vredesvoorwaarden zijn. Zo kan dan ieder van u die niet alles wat hij heeft, achterlaat, geen discipel van Mij zijn.

LUKAS 14:25-33

Het opvallende kenmerk van deze perikoop is de zin die driemaal wordt herhaald:

Die kan Mijn discipel niet zijn.

De verzen 26, 27 en 33 eindigen allemaal met:

kan Mijn discipel niet zijn.

Jezus dunt de gelederen dus uit. Waarschijnlijk volgden nog steeds veel mensen Hem in Zijn gevolg, maar Hij wilde heel duidelijk maken dat de meesten van hen niet geschikt waren om discipelen te zijn. En degenen die dat wel waren, moesten zich volledig inzetten. Tot op zekere hoogte, denk ik. Alles opgeven wat je hebt. Een kruis dragen. Je vader, moeder, vrouw, kinderen en ook je eigen leven haten.

20

Christus boven familie en eigen leven stellen

Een deel hiervan zou zeker als de gebruikelijke overdrijving kunnen worden opgevat. Wanneer er wordt gesproken over het haten van je familieleden, zegt Jezus beslist niet dat iemand werkelijk iemand anders zou moeten haten. De Bijbel geeft ons in feite helemaal geen toestemming om wie dan ook te haten. Maar de Joden spraken vaak over liefhebben en haten als verschillende graden van gunst die iemand werd betoond. Dat is het geval toen God zei:

Zoals geschreven staat: Jakob heb Ik liefgehad en Ezau heb Ik gehaat.

ROMEINEN 9:13

Dit betekent niet dat God diepe minachting voor Ezau had. Het betekent dat Hij Jakob boven Ezau verkoos. Hij koos Jakob, en Hij koos Ezau niet als degene door wie de beloften aan Abraham vervuld zouden worden. Dit is geen haat tegen Ezau in de betekenis die wij gewoonlijk aan het haten van iemand geven. Het betekent veeleer dat Hij Ezau minder begunstigde dan Jakob. Hij begunstigde Jakob meer. Daarom had Hij Jakob lief en wordt er gezegd dat Hij Ezau haatte, omdat het Hebreeuwse taalgebruik eenvoudigweg zo werkte.

In dit geval spreekt Jezus over het haten van vader, moeder, vrouw en kinderen. Toch vinden we een soortgelijke uitspraak in Mattheüs 10, waar Jezus in vers 37 zegt:

Wie vader of moeder liefheeft boven Mij, is Mij niet waard; en wie zoon of dochter liefheeft boven Mij, is Mij niet waard. En wie zijn kruis niet op zich neemt en Mij navolgt, is Mij niet waard.

MATTHEÛS 10:37-38

Het is duidelijk dat:

Mij niet waard in deze drie gevallen hetzelfde betekent als:

Als iemand tot Mij komt en niet haat zijn eigen vader en moeder en vrouw en kinderen en broers en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn.

LUKAS 14:26

in Lukas 14. Het zijn soortgelijke uitspraken. Je moet je kruis opnemen en Hem volgen, anders kun je Zijn discipel niet zijn. Je bent Hem niet waardig. Je moet je vader, moeder, vrouw en kinderen haten, anders kun je geen discipel zijn. Of, zoals het hier wordt verwoord: je kunt je vader of moeder niet meer liefhebben dan Mij en Mij waardig zijn.

Het punt is dat je vader, moeder, vrouw en kinderen haten eenvoudigweg betekent dat je hen niet boven Christus stelt. Als Christus je roept om iets te doen, mag je de afkeuring van familie of vrienden, hoe nauw je band met hen ook is, of zelfs je eigen bezwaren, niet boven Christus stellen. Want je moet ook je eigen leven haten. Je moet

Hem boven alles stellen als je een discipel wilt zijn. Als je dat niet doet, kun je geen discipel zijn, want anderen zullen andere opvattingen hebben over wat je moet doen, opvattingen die verschillen van die van Christus.

Niemand kan twee heren dienen, want of hij zal de één haten en de ander liefhebben, of hij zal zich aan de één hechten en de ander minachten. U kunt niet God dienen en de mammon.

MATTHEÛS 6:24

Je moet maar één meester hebben. Je kunt het niet iedereen naar de zin maken, maar je kunt God wel behagen. En Hij is Degene Die je moet behagen, zelfs als je daarmee alle anderen mishaaft.

Dat is wat Hij bedoelt met het haten van vader, moeder, vrouw en kinderen. Je probeert het niet in de eerste plaats hun naar de zin te maken. Je stelt hen niet voorop. Je geeft hun niet de voorkeur boven Christus, want anders zul je geen discipel kunnen zijn. Hij zegt:

En vele menigten trokken met Hem mee, en terwijl Hij Zich omkeerde, zei Hij tegen hen: Als iemand tot Mij komt en niet haat zijn eigen vader en moeder en vrouw en kinderen en broers en zusters, ja, ook zelfs zijn eigen leven, die kan Mijn discipel niet zijn. En wie zijn kruis niet draagt en achter Mij aan komt, kan geen discipel van Mij zijn. Want wie van u die een toren wil bouwen, gaat niet eerst zitten om de kosten te berekenen, of hij de middelen wel heeft om het werk te voltooien? Opdat niet misschien, als hij het fundament gelegd heeft en niet in staat is het te voltooien, allen die het zien, hem beginnen te bespotten, en zeggen: Deze man begon te bouwen, maar heeft het werk niet kunnen voltooien. Of welke koning die een oorlog in gaat om te strijden met een andere koning, gaat niet eerst zitten om te beraadslagen of hij bij machte is met tienduizend man tegemoet te gaan die met twintigduizend man tegen hem optrekt? En zo niet, dan stuurt hij, als de ander nog ver weg is, een gezantschap om te vragen wat de vredesvoorwaarden zijn. Zo kan dan ieder van u die niet alles wat hij heeft, achterlaat, geen discipel van Mij zijn.

LUKAS 14:25-33

21

Alles loslaten om Christus te volgen

Trouwens, Hij zei deze dingen tegen de Joden die Hem volgden. Dit waren volgelingen. Grote menigten trokken met Hem mee, en Hij draaide Zich om en zei deze dingen tegen hen. Ze volgen Hem, maar dat betekent niet noodzakelijk dat ze discipelen zijn. Ze moeten de kosten berekenen. Ben ik bereid Christus boven alle anderen te stellen? Ben ik bereid een kruis te dragen? Dat betekent in wezen dat je de schande en verachting van de wereld op je neemt om een volgeling van Christus te zijn. Je aanvaardt de vervolging, de beproevingen enzovoort die het volgen van Jezus met zich meebrengt. Ben je bereid dat te doen? Ben je bereid afstand te doen van alles wat je hebt?

Ik begrijp dat Hij hiermee niet zozeer bedoelt dat je alles wat je hebt verkoopt en wegdoet, hoewel Jezus sommige mensen wel opdraagt dat te doen. Hij droeg de rijke jongeling op dat te doen, en misschien nog enkele anderen. Maar afstand doen van alles wat je hebt, betekent volgens mij dat je er ter wille van Christus geen aanspraak meer op maakt. Van Petrus wordt gezegd dat hij afstand deed van alles wat hij had. Er wordt ons verteld dat zij, toen Jezus hem bij zijn netten vandaan riep:

En nadat zij de schepen aan land gebracht hadden, lieten zij alles achter en volgden Hem.

LUKAS 5:11

Maar bij een andere gelegenheid, toen de rijke jongeling weigerde te verkopen wat hij had, zei Petrus:

Toen antwoordde Petrus en zei tegen Hem: Zie, wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd; wat zal dan ons deel zijn?

MATTHEÛS 19:27

Jezus zei niet: „Jullie hebben niet van alles afstand gedaan.” Hij erkende dat deze discipelen, onder wie Petrus, mensen waren die inderdaad van alles afstand hadden gedaan. De Bijbel bevestigt dat ze dat hadden gedaan.

En toch, wat bezaten ze? Ze hadden een huis. Petrus had een huis. Gedurende de hele periode waarin Petrus met Jezus optrok, had hij nog steeds een vissersboot. Hij vervoerde Jezus daarin. Hij ontving Jezus en de discipelen in zijn huis. Hij had visnetten. Hij had zijn uitrusting van zijn vroegere werk. Hij verkocht die dingen niet. Misschien deed hij dat uiteindelijk wel, maar dat had hij nog niet gedaan op het moment dat er staat dat hij er afstand van deed. Hij deed er afstand van in die zin dat hij die dingen de rug toekeerde en zich naar Christus wendde. In wezen behoorde alles wat hij had nu aan Christus toe. Hij had een boot, maar die was nu de boot van Jezus. Hij had een huis, maar dat was nu het huis van Jezus. Als je afstand doet van alles wat je hebt, betekent dit dat je afstand doet van alles, met inbegrip van jezelf en van je eigendomsrecht erop. Het wordt nu van Christus, en jij wordt de rentmeester van wat van Hem is. Dat is blijkbaar wat afstand doen betekent in het geval van de discipelen en in het geval waar Jezus hier naar verwijst. Als je niet bereid bent dat te doen, kun je geen discipel zijn.

22

De kosten van discipelschap berekenen

In dat verband zegt Hij dat het lijkt op het bouwen van een toren. Je begint niet aan een bouwproject als je niet weet dat je genoeg hebt om het af te maken. Want je wilt niet beginnen en vervolgens niet genoeg geld hebben om het project te voltooien. Anders zal het beschamend zijn. Het zal daar als een onafgemaakt gebouw blijven staan, een monument voor je slechte planning en je gebrekkige vooruitziende blik. De mensen zullen je erom uitlachen. Je begint dus óf helemaal niet, óf je zorgt ervoor dat je het werk helemaal afmaakt. Je gaat niet ergens tussenin zitten. Een halve toewijding is hier niet aanvaardbaar.

Zo is het ook met het discipel-zijn. Je wilt niet beginnen een discipel te zijn en vervolgens terugvallen omdat je niet bereid was de prijs tot het einde toe te betalen. Iedereen zal je uitlachen en zeggen: „Je begon die Jezus te volgen, en kijk eens, je bent

weer bij ons terug. We wisten wel dat het niet echt was.” Je brengt smaad over Christus en over jezelf. Hij zegt in wezen dat je er niet aan moet beginnen als je niet bereid bent de prijs te betalen die het discipel-zijn met zich meebrengt. Want het is erger om te beginnen en ermee op te houden dan om er helemaal niet aan te beginnen.

Natuurlijk staat er in het boek Hebreeën dat wanneer iemand van het geloof afgefallen is:

zijn laatste toestand erger is dan zijn eerste. Gregg noemt hier geen specifieke passage uit Hebreeën; deze formulering sluit aan bij 2 Petrus 2:20.

Petrus zegt dat ook in 2 Petrus, hoofdstuk 2:

Want als zij de besmettingen van de wereld ontvlucht zijn door de kennis van de Heere en Zaligmaker Jezus Christus, maar daarin opnieuw verward raken en daardoor overwonnen worden, dan is voor hen het laatste erger geworden dan het eerste.

2 PETRUS 2:20

Het is erger om begonnen te zijn en vervolgens af te vallen. Want dan breng je als discipel die ontrouw is en is teruggefallen smaad over Christus. De Naam van Christus wordt in diskrediet gebracht. Als je nooit een discipel van Christus wordt, wordt Zijn Naam om te beginnen nooit aan jou verbonden. Dan is je schande alleen van jou en niet van Hem.

Er is ook de koning die 10.000 soldaten heeft. Een vijandige koning met 20.000 soldaten komt op hem af. Jezus zegt:

Wat doe je in zo'n geval? Jij hebt er 10.000. De vijand heeft er 20.000. Wat ga je doen?

Je bepaalt of je eropuit kunt trekken, kunt vechten en met je 10.000 soldaten kunt winnen. Het zou kunnen. Iemand met 10.000 soldaten zou iemand met 20.000 kunnen verslaan als God aan zijn kant staat. Hij zal alles op alles moeten zetten. Het zal een strijd moeten zijn waaraan hij zich volledig toewijdt, want jij hebt één man tegenover

elke twee mannen van je vijand. Maar het zou nog steeds in jouw voordeel kunnen uitpakken. Je moet alleen bepalen of dat inderdaad zo zal zijn. Zo niet, dan ga je eropuit en spreek je vredesvoorwaarden af met je vijand.

Wanneer je een discipel wordt, ga je een oorlog aan met de vijand, met satan. Hij heeft meer mensen aan zijn kant dan jij aan jouw kant. Hoewel God meer engelen aan Zijn kant en aan jouw kant heeft dan de duivel, zijn er in de wereld toch meer mensen die Christus niet volgen dan mensen die Hem wel volgen. Wil je die strijd werkelijk aangaan? Wil je voor die strijd kiezen? Wil je een volgeling van Christus worden en tegenover een overmacht van twee tegen één of meer staan? Om te overleven zul je je twee keer zo hard moeten inspannen als je vijand. Ben je bereid je daar zo volledig voor in te zetten? Zo niet, dan kun je je net zo goed aan de vijand overgeven. Dan kun je net zo goed naar hem toe gaan en vrede met hem sluiten. Zeg maar: 'Goed, je mag mij hebben.' Laat de duivel je maar meenemen. Je moet je óf door de duivel laten meenemen, óf tegen zijn strijdkrachten vechten. Hij heeft meer mannen dan jij, maar je zou nog steeds kunnen winnen. De vraag is: ben je bereid de toewijding en inspanning op te brengen die nodig zijn om onder zulke omstandigheden te winnen, wanneer je zo sterk in de minderheid bent?

23

Discipelen als het zout van de aarde

Nu de laatste twee verzen hier:

Het zout is goed, maar als het zout zijn smaak verloren heeft, waarmee zal het smakelijk gemaakt worden? Het is niet geschikt voor het land en ook niet voor de mesthoop: men gooit het weg. Wie oren heeft om te horen, laat die horen.

LUKAS 14:34-35

In deze uitspraak legt Jezus niet uit waar Hij het over heeft. Hij heeft het alleen over zout. Hij zegt dat zout goed is, maar als het niet zout is, is het nergens goed voor. Wat betekent dat? We krijgen enige hulp doordat dit ook ter sprake komt in Mattheüs 5, in

de Bergrede, waar Hij zegt:

U bent het zout van de aarde; maar als het zout zijn smaak verloren heeft, waarmee zal het gezouten worden? Het deugt nergens meer voor dan om weggeworpen en door de mensen vertrapt te worden.

MATTHEÛS 5:13

In wezen zegt Hij: 'Jullie hebben een bepaalde eigenschap. Jullie, discipelen, hebben een bepaalde eigenschap, net als zout.' Zout heeft waarde zolang het zijn unieke eigenschap van zoutheid heeft, omdat het kan voorkomen dat vlees gaat rotten. Het kan eten smaak geven. Het kan zelfs worden gebruikt om een wond te behandelen en infectie te voorkomen. Zout heeft bepaalde eigenschappen die het waardevol maken. Het was zelfs waardevol genoeg om in sommige gevallen vroeger als geld te worden gebruikt. Het Engelse woord 'salary' komt van het woord 'saline', zout. Er wordt gezegd dat Romeinse soldaten soms hun loon in zout uitbetaald kregen, omdat zout zo waardevol was.

Maar zout heeft helemaal geen waarde als het zijn unieke zoute karakter niet heeft. Als het dat zou verliezen, zou het nergens meer goed voor zijn, behalve om overheen te lopen. Het zou die waarde niet hebben. Hij legt het hier niet uit, maar in de Bergrede wel: 'Jullie zijn het zout. Ik heb het over jullie. Jullie hebben waarde voor deze wereld. Als discipelen hebben jullie een uniek karakter. Jullie leveren een unieke bijdrage aan het tegengaan van het verval van de wereld. Als jullie je zoutheid hebben, zijn jullie van grote waarde. Zout is goed. Maar als jullie dat onderscheidende karakter verliezen, als jullie die onderscheidende bijdrage verliezen die jullie aan de wereld kunnen leveren, verwacht dan niet dat de wereld jullie zal waarderen. Ze zullen gewoon over jullie heen lopen.'

24

Een kerk die haar zouthed verliest

Ik geloof dat het verlies van haar onderscheidende karakter de kerk in ons land de laatste tijd heeft gekenmerkt. Ik geloof dat we zien dat de wereld de kerk vertrapt. We zien dat de wereld de kerk met afkeer, minachting en gebrek aan respect behandelt, omdat men niet meer ziet dat de kerk ook maar enige waardevolle bijdrage aan de samenleving levert. Waarom? Omdat we ons te veel aan de samenleving hebben aangepast. We hebben te veel compromissen gesloten. We hebben onze zouthed verloren. We hebben het onderscheidende karakter verloren dat de kerk hoort te hebben. We brengen de samenleving niet werkelijk de voordelen die we haar zouden moeten brengen, omdat we te veel compromissen met de samenleving hebben gesloten.

De kerk heeft het in het verleden beter gedaan en doet het momenteel in sommige delen van de wereld beter. Maar in ons deel van de wereld zien we dat de kerk met grote minachting wordt bejegend, omdat zij beweert waarde te hebben, maar niets van waarde doet. Christenen blijven meestal in hun kleine, afgesloten samenkomsten, zingen liederen en praten op een manier die niemand anders begrijpt. Maar daarbuiten veranderen we de wereld niet veel. We leven zelfs niet heel anders dan zij. Er is niets onderscheidends aan ons.

Wanneer ik 'ons' zeg, bedoel ik niet iedere christen. Uiteraard zijn er uitzonderingen. Ik hoop dat wij daarop een uitzondering mogen zijn. Maar de kerk als geheel moet daarop een uitzondering zijn, en helaas is zij dat niet. Zij heeft haar zouthed, haar onderscheidende karakter, verloren.

Zout kan een wond genezen wanneer je het erin doet, maar het prikt. Wij willen de wereld niet graag prikken, omdat de mensen heftig reageren. Wij willen hen niet graag van hun zonden overtuigen, en daarom passen wij ons aan hun zonden aan en sluiten wij compromissen. De kerk heeft dat in zeer sterke mate gedaan. En omdat ze dat heeft gedaan, heeft ze alle respect verloren.

Wij denken dat de wereld ons meer zal waarderen als wij ons aan haar aanpassen. Maar de wereld heeft juist geen respect voor ons wanneer wij ons aanpassen, omdat de mensen dan weten dat wij huichelaars zijn. Ze weten dat wij ergens anders voor horen te staan, maar daar staan wij niet voor. Daarom zien ze ons alleen maar als huichelaars, verachten ze ons en vertrappen ze de kerk.

Dat gebeurde tijdens de Franse Revolutie. Dat gebeurde tijdens de bolsjewistische revolutie. De kerk had zoveel compromissen gesloten en was zo verdorven geworden, dat de secularisten in opstand kwamen, de kerk vervolgden en haar in Frankrijk en Rusland vernietigden. Misschien zijn wij hier niet heel ver van zoiets verwijderd, al zijn er in dit land nu wellicht meer christenen die geen compromissen sluiten dan er destijds op die plaatsen waren.

Maar de kerk als geheel lijkt wel degelijk compromissen te hebben gesloten en gaat beslist in de richting die ertoe zal leiden dat de wereld ons onder haar voeten vertrapt. Terwijl Paulus in Romeinen 16 zei dat wij binnenkort de duivel onder onze voeten zouden moeten vertrappen:

En de God van de vrede zal de satan spoedig onder uw voeten verpletteren. De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u. Amen.

ROMEINEN 16:20

Maar zo gaan de zaken niet. Wij worden vertrapt omdat wij compromissen sluiten, en Jezus heeft daarvoor gewaarschuwd.

Zo sluiten we dat hoofdstuk af met die opbeurende opmerkingen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Lukas 13:18
- Lukas 13:18-21

- Mattheüs 12:28
- Mattheüs 13:19
- Mattheüs 6:26
- Lukas 12:1
- 1 Korinthe 5:6
- Lukas 13:22-30
- Lukas 13:31-33
- Lukas 12:41
- Lukas 13:23
- Lukas 13:24-28
- Lukas 13:29
- Mattheüs 8:11
- Openbaring 7:9-10
- Mattheüs 7:22-23
- Lukas 13:26
- Lukas 13:27
- Lukas 13:31
- Lukas 13:31-32
- Lukas 13:33
- Lukas 13:33-34
- Lukas 11:50
- Mattheüs 23:37
- Lukas 13:34
- Lukas 13:35
- Lukas 13:34-35
- Lukas 14:1-2
- Lukas 14:3-6
- Lukas 14:7-11
- Lukas 14:12-14
- 1 Petrus 5:5-6
- Jakobus 4:6
- Jakobus 4:7-8
- Jakobus 4:10
- Spreuken 19:17

- Lukas 12:33
- Lukas 14:15
- Lukas 14:16-24
- Lukas 14:25-33
- Romeinen 9:13
- Mattheüs 10:37-38
- Lukas 14:26
- Mattheüs 6:24
- Lukas 5:11
- Mattheüs 19:27
- 2 Petrus 2:20
- Lukas 14:34-35
- Mattheüs 5:13
- Romeinen 16:20

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.